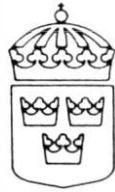

Motion till riksdagen

1987/88:Ub809

av Jan Hyttring och Bertil Jonasson (c)

om ökad utbildning

Mot.
1987/88
Ub809—810

Det utbud av utbildning som finns vid Högskolan i Karlstad bör bibehållas och byggas ut.

Fortsatt utbildning av ämneslärare

På regeringens förslag beslöt riksdagens majoritet mot centerns vilja att fr. o. m. läsåret 1988/89 lägga ned ämneslärarutbildningen vid Högskolan i Karlstad. Vi kräver därför att riksdagen med ändring av tidigare beslut nu beslutar att ämneslärarutbildning även fortsättningsvis skall bedrivas i Karlstad.

Allmän informationslinje till Högskolan i Karlstad

UHÄ har i årets anslagsframställning hemställt om att en allmän utbildningslinje, informationslinje om 120 poäng, inrättas vid bl. a. Högskolan i Karlstad, den 1 juli 1988. Vi ansluter oss till uppfattningen att nuvarande lokala informationslinje i Karlstad med en omfattning av 80 poäng bör bli en allmän treårig linje och förlängas till 120 poäng.

Allt fler företag, förvaltningar och organisationer behöver väl utbildade informatörer. Behovet av utbildning för informatörer är av så långsiktigt slag att det bör tillgodoses genom en allmän utbildningslinje. Kostnadsökningen blir liten vid en förändring av den lokala linjen till en allmän linje. Däremot blir den utbildningsmässiga effekten stor. Från samhällets utgångspunkt är det viktigt att ha en etablerad utbildningslinje som tillgodoser det allmänna och långsiktiga utbildningsbehovet inom informationsområdet.

Högskoleutbildning inom medieområdet i Karlstad

Allmänpraktisk medielinje

Kunskaper inom medieområdet blir allt viktigare för många yrkesgrupper. Sådan utbildning på högskolenivå bör kunna erbjudas i olika delar av landet.

Medieområdet är ett viktigt intresse för väsentliga delar av högskolan i Karlstad. Området anknyter till högskolans utbildning inom informations-

området, inom humaniora och kultur samt till den omfattande lärarutbildningen där såväl området tekniska läromedel som skapande verksamhet sedan länge har en stark ställning. En utbyggnad av utbildning inom medieområdet passar väl in i högskolans utvecklingsintention. För många regionala intressenter på kultursidan är området ett viktigt utvecklingsfält.

Kontakter har etablerats mellan Dramatiska institutet i Stockholm och Högskolan i Karlstad. Dramatiska institutet föreslår en förläggning till Karlstad av 16 platser på allmänpraktiska medielinjen 40 poäng fr. o. m. 1988/89. Utbildningen på linjen avser främst stillbild, ljud, teater och film/video. En sådan förläggning till en region med annan struktur inom kulturområdet än Stockholm skulle ge viktiga erfarenheter och är angelägen från kultur- och regionalpolitiska utgångspunkter.

I Karlstad finns en gynnsam miljö för att arrangera utbildning på allmänpraktisk medielinje. Sådan utbildning bör därför förläggas till Karlstad fr. o. m. läsåret 1988/89.

Ny journalistutbildning

I anslutning till den ovan beskrivna medielinjen bör förslaget om en ny journalistutbildning förverkligas genom att en journalisthögskola etableras i Karlstad. Samutnyttjande av lokaler, lärare och teknisk utrustning skulle bidra till rationella och ekonomiska lösningar för utbildningen. I avvaktan på aviserad proposition om journalistutbildningen är det angeläget att riksdagen redan nu uttalar sig för att en samlokalisering av ovannämnda utbildningar skulle vara till fördel för högskolan i Karlstads utbildningsstruktur.

Allmän turismutbildningslinje till Högskolan i Karlstad

I årets budgetproposition föreslås utökade antagningsplatser till de allmänna utbildningslinjerna för turism som finns i Falun/Borlänge, Kalmar och Östersund. Vi förordar att även Högskolan i Karlstad får starta en allmän utbildningslinje i turism med inriktning på ekonomi och natur- och kultur-turism.

Teknisk utbildning

Den tekniska sektorn vid Högskolan i Karlstad har de senaste åren präglats av en stark expansion. Denna utveckling har stöttats och drivits på av regionala näringslivsintressenter. Flera nya allmänna linjer har tillkommit: produktionsteknikerlinjen, dataingenjörslinjen, två linjer inom YTH-området. De flesta lärare inom sektorn deltar i FoU-arbetet på deltid. Basorganisationen inom sektorn med sina allmänna och lokala utbildningslinjer är numera väl lämpad att utveckla och anordna teknisk utbildning.

Behovet av civilingenjörer är stort i Värmland och industrin rapporterar svårigheter att rekrytera. Ett sätt att påverka detta vore att öka samverkan mellan den tekniska utbildningen på Chalmers tekniska högskola. Ett konkret uttryck för en sådan samverkan skulle kunna vara att utifrån de relativt

långa tekniska utbildningar som redan finns och planeras i Karlstad ge möjlighet till kompletterande studier för civilingenjörsexamen vid teknisk högskola.

Utbyggda resurser för fortbildning inom det tekniska området är högt prioriterat. Genom fortbildningsinsatser av olika slag kan man snabbt sprida teknisk kompetens, vilket har stor betydelse för utvecklingen inom ramen för Bergslagens Tekniska Högskola.

Fortsatt skogsindustriutbildning i Karlstad

I olika sammanhang har behovet av en särskild ingenjörsutbildning inom högskolan för skogsindustrins behov påpekats av företrädare för olika skogsindustrier.

Vid högskolan i Karlstad har vid ett flertal tillfällen sådan utbildning aktualiserats. Anledningen är bl. a. den stora betydelse som skogsindustrin har inom näringslivet i Värmland. Efter ett omfattande utvecklingsarbete kunde skogsindustrilinjens första höstterminen 1987 med 30 platser. Linjen är treårig och har i senare delen tre inriktningar, en mot träteknik, en mot bioteknik och en mot papper och pappersmassa. Linjen har fått en god start och rekryterat studerande från ett vitt upptagningsområde men med koncentration till Bergslagen. Ungefär hälften av de studerande är kvinnor. Utbildningen för den första omgången studerande finansieras inom ramen för medel som anslås inom projektet Bergslagens tekniska högskola. Linjen fyller ett viktigt långsiktigt utbildningsbehov.

Det är därför angeläget att linjen snarast kan få en permanent finansiering inom ramen för de reguljära högskoleanslagen. Kostnaden beräknas till 900 000 kr. för varje årskurs.

Vi yrkar att skogsindustrilinjens fr. o. m. 1988/89 finansieras genom att medlen för lokala och individuella linjer vid Högskolan i Karlstad ökas i motsvarande omfattning.

Tekniskt basår

I regeringens proposition föreslås att 700 000 kr. ställs till regeringens förhållande för tekniskt basår för ytterligare fyra studerandegrupper för nästa läsår. Högskolan i Karlstad planerar för start av ett tekniskt basår omfattande 40 poäng i syfte att underlätta rekryteringen av ungdomar till naturvetenskapliga och tekniska högskoleutbildningar. Idén med det tekniska basåret är främst att intressera gymnasister med examen från de relativt fläckfrekventa S- och E-linjerna att komplettera sina naturvetenskapliga kunskaper på ett sådant sätt att de blir behöriga att läsa linjer i högskolan där sådana förkunskaper krävs.

Med anledning av ovanstående bör riksdagen besluta ge regeringen till känna behovet av ökade anslag för högskolan i Karlstad för att ett tekniskt basår skall kunna starta 1988/89.

Om- och tillbyggnad av högskolebyggnaden i Karlstad

En fortsatt utbyggnad av högskolan i Karlstad är utomordentligt viktig för utvecklingen i Värmland och för högskoleväsendet som helhet.

Den från början goda lokalsituationen vid högskolan har successivt kraftigt försämrats genom att verksamheten kraftigt expanderat särskilt med teknisk och naturvetenskaplig utbildning och genom att undervisningsmetoderna förändrats. Situationen är ohållbar och kan för närvarande endast klaras genom provisoriska åtgärder.

Det är nödvändigt att högskolan omgående för en mera långsiktig och permanent lösning av sina lokalproblem.

Skissförslag har redovisats där det fastställda lokalprogrammet tillgodoses genom en tillbyggnad omfattande totalt 4 000 m². Därtill kommer en viss ombyggnad av den nu befintliga högskolebyggnaden. Byggnadsstyrelsen kommer i januari 1988 att överlämna ärendet till regeringen.

UHÄ och byggnadsstyrelsen har fört upp projektet om- och tillbyggnad av högskolebyggnaden i Karlstad på sin gemensamma lista över prioriterade byggprojekt.

Vi yrkar att planeringen av projektet får bedrivas kontinuerligt och att projektet genomförs så snart detaljplaneringen är klar. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Utbyggnad av ett universitet i Karlstad

Om inga särskilda åtgärder vidtas kommer utvecklingen i Sverige att kraftigt koncentreras till de nuvarande universitetsorterna. Högskoleutbildning och forskning samt kommunikationer anses vara de viktigaste delarna i infrastrukturen. Det är viktigt att nu analysera var en utbyggnad kan ske som ger förutsättningar för en mera balanserad regional utveckling.

Högskolan i Karlstad har en sådan bas att förutsättningar finns att utveckla den till ett fullständigt universitet med reguljära forskningsresurser. Ett systematiskt arbete med detta syfte har nu startat i länet. Arbetet har en bred förankring i länet.

Det är framför allt fem egenskaper hos högskolan i Karlstad som gruppen vill peka på:

- Storleken. Högskolan i Karlstad har för närvarande nära 4 000 studerande. Material har visat att Högskolan i Karlstad är på väg att uppnå den "kritiska massan" för ett universitet.
- Bredden. Här finns ett omfattande utbud inom humaniora, samhällsvetenskap och ekonomi, naturvetenskap och teknik samt lärarutbildning.
- Forskarmiljön. "Karlstad-modellen" utgör en bra grund för utbyggnad till en reguljär forskningsorganisation. I den organiseras forskning och forskarutbildning inom ett tiotal forskningsområden av nationellt och regionalt intresse. Vetenskapliga ledare på professorsnivå har engagerats. Samverkan sker med universitet och motsvarande högskolor.
- Läget i landet. Av de sex existerande universiteten har de flesta en tydlig dragnig åt östsidan.
- Regionalpolitisk betydelse. Ett universitet i Karlstad vore ett strategiskt viktigt beslut för utvecklingen i Vänerregionen och Bergslagen.

År 1990 lägger regeringen nästa forskningspolitiska proposition. Det är angeläget att frågan om utbyggnaden av universitetet i Karlstad beaktas i förberedelsearbetet inför denna proposition.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

I en annan motion till årets riksmöte har vi föreslagit att Värmland blir försökslän för treårig yrkesinriktad gymnasieutbildning. Det är i detta sammanhang viktigt att framhålla betydelsen av att konsumentekonomisk- och storhushållsutbildning i Värmland ingår i försöket.

Behovet av utbildad storkökspersonal är stort, och elevtillströmningen är god. Såväl offentlig sektor som hotell och restauranger behöver anställa personal med en god utbildning. Internathushållsskolorna är ett bra utbildningsalternativ till den gymnasiala kommunala utbildningen. På internathushållsskolorna äter man alla mål och får leva med goda matvanor. Man får träning i att planera och organisera arbetet med maten och har tid att öva in rationella matlagningstekniker. En minskning av dessa utbildningar betyder sämre utbildningsmöjligheter för ungdomarna och kommer att vara till men för den mångfald i yrkesutbildningen som Värmland så väl behöver för ett utvecklat näringsliv.

Riksdagen bör därför besluta som sin mening ge regeringen till känna att Värmland bör bli försökslän för treårig yrkesutbildning i gymnasieskolan och att konsumentekonomisk- och storhushållsutbildning skall ingå i försöket.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

1. att riksdagen med ändring av tidigare beslut som sin mening ger regeringen till känna att ämneslärarutbildningen för gymnasielärare även fortsättningsvis skall anordnas vid Högskolan i Karlstad,
2. att riksdagen beslutar inrätta en treårig allmän informationslinje om 120 poäng vid Högskolan i Karlstad fr. o. m. läsåret 1988/89,
3. att riksdagen beslutar inrätta en allmänpraktisk medielinje om 40 poäng vid Högskolan i Karlstad fr. o. m. läsåret 1988/89,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om lokaliseringen av en ny journalisthögskola till Karlstad,
5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utbildning i turism vid Högskolan i Karlstad,
6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utökad teknisk utbildning vid Högskolan i Karlstad,
7. att riksdagen beslutar finansiera fortsatt skogsindustriutbildning vid Högskolan i Karlstad genom att anslaget för lokala och individuella linjer tillförs medel motsvarande den kostnad som skogsindustrilinjerna nu belastar projektet Bergslagens Tekniska Högskola med,
8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av anslag för att kunna starta ett tekniskt basår vid Högskolan i Karlstad för läsåret 1988/89,

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna behovet av en hög prioritering för om- och utbyggda lokaler vid Högskolan i Karlstad.

10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om planeringen för universitet i Karlstad samt

11. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om försök med treårig yrkesinriktad gymnasieutbildning i Värmland.

Mot. 1987/88
U6809

Stockholm den 26 januari 1988

Jan Hyttring (c)

Bertil Jonasson (c)